

In memoriam

**Dr. Jos Molemans
(1938-1994)**

Op 3 september 1994 overleed Jos Molemans na een slepende ziekte vredig in de eigen huiskring in Sint-Katelijne-Waver, in het bijzijn van zijn lieve vrouw.

Jos Molemans, geboren in Neerpelt op 17 december 1938, was als geen ander bestemd voor het wetenschappelijk onderzoek. Het onderwijs was hem niettemin helemaal niet vreemd. Na eerst van 1961 tot 1970 leraar aan het Sint-Jan Berchmansinstituut in Zonhoven te zijn geweest, verkreeg hij in 1970-71 een bijzondere doctoraatsbeurs bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO) en promoveerde hij in 1972 aan de KU Leuven tot doctor in de Germaanse filologie. Het proefschrift bevatte een monografie over de « Toponymie van Overpelt » en werd bekroond door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (Prijs voor Taalkunde 1973). Van 1971 tot 1973 (FKFO) was hij wetenschappelijk uitvoerder van het project « De machinale bewerking van het onuitgegeven Zuidnederlands toponymisch materiaal » aan het Instituut voor Naamkunde te Leuven, onder leiding van wijlen Prof. H. Draye, die als een geestelijke vader over hem zou waken. Aldaar kon hij van 1973 tot 1977 als aangesteld navorser bij het NFWO zijn toponymisch werk voortzet-

ten. Het mag werkelijk jammer heten dat hem uiteindelijk een vast mandaat bij het NFWO onthouden werd. Docent geworden aan de Provinciale Middelbare Normaalschool en aan het Provinciaal Hoger Instituut voor Kunstonderwijs te Hasselt, vond hij echter toch de tijd om, met nooit aflatende energie, zijn naamkundige arbeid voort te zetten.

Men mag stellen dat met Jos Molemans een van de grootste naamkundigen uit het Nederlandse taalgebied heengegaan is. De prijzen die hij voorts ontving, liegen er niet om : in 1977 de Professor Bormansprijs van het Veldeke-Leën-comité in Hasselt ; in 1981 de prijs eregouverneur Roppe, in 1978 door de Limburgse provincieraad ingesteld ; en tenslotte de Noordstarfonds - Dr. Jan Graulsprijs, periode 1979-83, toegekend in 1984 door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde.

Hoewel het gros van zijn werk te situeren valt op het vlak van plaats- en persoonsnamen, inz. van Belgisch-Limburg, kunnen niettemin twee periodes vermeld worden. Vanaf ongeveer 1984 wijdt Jos Molemans zich aan onderzoek i.v.m. de regionale geschiedenis van Vlaanderen, Brabant en uiteraard vooral van « zijn » Land van Loon. Deze periode valt ongeveer samen met zijn detachering naar het Rijksarchief te Hasselt. In 1992 keerde hij terug naar het Leuvense Instituut voor Naamkunde en Dialectologie, gedetacheerd als redacteur bij het Woordenboek der Limburgse Dialecten, en schoorde hij zich om tot dialectoloog, waarbij hij ook moderne computertechnieken niet schuwde. Dit resulteerde in een lijvige aflevering (I.9) over « Het paard ». Een tweede over « Het paardetuig » was al onderweg en zal postuum verschijnen. Bij deze nieuwe opdracht was zijn inzet

alweer zo volledig dat men aanvankelijk meende dat ze te veel van zijn krachten had gevergd. Het was echter niet het harde labeur dat Jos Molemans vermocht te vel-len.

Naast zevenenzestig artikelen in tijdschriften als *Naamkunde*, *Limburg*, *Het Oude Land van Loon*, *Onoma*, *Brabants Heem*, *Taxandria*, enz. hebben we van de hand van Jos Molemans op de genoemde drie domeinen, vooral dan het toponymische, talloze boeken mogen verwelkomen : zeven in de reeks *Toponymica* en zeven andere monografieën, alle uitgegeven door het Instituut voor Naamkunde. Voorts zagen nog acht publikaties van enige omvang het licht. Uit zijn bibliografie kan men ook afleiden dat Jos Molemans zijn werk een interdisciplinaire allure gaf door af en toe co-auteurs in de arm te nemen.

Organisatorisch liet Jos Molemans zich al evenmin onbetuigd. Zo was hij ondervoorzitter van de Provinciale Limburgse Commissie van Advies voor de Straatnaamgeving, ondervoorzitter van de Federatie van Geschied- en Oudheidkundige Kringen van Limburg, ondervoorzitter van het Centrum voor studie van Land en Volk van de Kempen, lid van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie, redactielid van het tijdschrift *Naamkunde*, bestuurslid van de Vereniging voor Limburgse Dialect- en Naamkunde, lid van het Veldeke-Leën-comité, adviseur bij de Commissie voor Toponymie in Noord-Brabant, lid van de Limburgse Culturele Raad, en begeleider van B.T.K.-projecten in Houthalen, Opglabbeek, Overpelt en Zonhoven.

Met deze activiteiten hing ook een grote zorg samen voor de socialisering van de naamkunde en andere wetenschappen. Als weinig anderen was Jos Molemans in

de weer om de wetenschap voor iedere geïnteresseerde toegankelijk te maken, en een aantal van hen te helpen het pad der wetenschap op te gaan.

Het laatste jaar van zijn leven heeft Jos Molemans zich met een bewonderenswaardige sereniteit kunnen verzoenen met de onafwendbaar negatieve afloop van zijn ziekte. Een nauwgezet onderzoeker, een bezielde docent, een actieve organisator, een buitengewone persoonlijkheid, een goede vriend is ons ontvallen.

Leuven

W. VAN LANGENDONCK